

С.Г. САВЕЛЬСВ, д-р техн. наук, проф., Криворізький національний університет;
Л.Є. АЗАРОВА, д-р філол. наук, проф., Вінницький національний технічний університет;
Т.П. ЯРОШ, канд. техн. наук, доц., Криворізький національний університет

ПРО ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАУКОВО ОБГРУНТОВАНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ФАХОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Галузеві терміни та професійні словосполучення є об'єктом пильної уваги сучасної лінгвістики. На переконання провідних мовознавців, ця сфера перебуває в стані інтенсивного розвитку, оскільки посилені інтеграційні процеси у світі сприяють активному взаємопроникненню лексичних одиниць із однієї мови в іншу [1] та постійному поповненню наявних терміносистем. Реалізація інтелектуального потенціалу суспільства в науково-виробничому просторі нерозривно пов'язана з еволюцією інженерної та конструкторської думки. Дослідження спеціалізованої термінології, процесів наукової номінації в інженерно-технічній сфері, супроводження науково-технічних досягнень коректними словотвірними ресурсами стає стратегічно важливим завданням сьогодення. Це не лише сприяє лексичному обслуговуванню сучасних високотехнологічних процесів у всіх галузях господарства, а й забезпечує високу ефективність фахових комунікацій.

Особливої актуальності лінгвістичні дослідження набувають у контексті науково-технічної термінології гірничо-металургійного спрямування. Зазначена галузь вирізняється надзвичайно складними технологічними процесами, де кожна термінологічна одиниця повинна мати максимально точне змістове наповнення. Тому використання науково обгрунтованих термінів у гірництві та металургії – це не лише питання філологічної нормативності, а й базовий інструмент забезпечення технологічної ефективності, промислової безпеки, успішної інтеграції вітчизняних інноваційних рішень у світовий економічний простір тощо.

Оскільки науково-технічні терміни зазвичай базуються на латинських, грецьких та англійських лексичних основах, їхня репрезентація в українській мові може варіюватися за формою та вимовою [2]. Це створює певні складнощі під час перекладу та використання понять, які водночас не повинні перешкоджати фахівцям із різних країн ефективно комунікувати й обмінюватися інформацією без різночитань. У сучасному світі наука і техніка стрімко розвиваються, постійно з'являються нові слова та вирази, що відображають новітні технологічні здобутки. Тому для дослідників і практиків критично важливо регулярно оновлювати знання про галузеву термінологію та відстежувати лінгвістичні інновації задля плідної співпраці з колегами. Розробка та впровадження адекватних науково-технічних термінів є фундаментальною потребою в багатьох галузях, що забезпечують розвиток суспільства, серед яких металургія посідає одне з провідних місць.

Українська мова має багату історію та культурну спадщину; її невід'ємною складовою є науково-технічний лексичний фонд, розширення та систематизація якого мають здійснюватися з максимальною відповідальністю. Точність і впорядкованість термінології не лише допомагає зберегти унікальність національної лексики, а й сприяє розвитку науки і техніки в Україні [2].

Аналіз сучасного стану перекладу іншомовних науково-технічних термінів і функціонування фахових словосполучень у гірничо-металургійній галузі свідчить про наявність низки проблемних питань, що потребують ґрунтовного вивчення та коригування. Під час розроблення спеціальної термінології необхідно ретельно аналізувати чинні нормативно-технічні документи та досвід суміжних галузей промисловості [3]. Ключовим критерієм має слугувати вагоме наукове підґрунтя запропонованих термінів і словосполучень, їх відповідність логічним закономірностям і теоретичним положенням, перевіреним практикою використання у відповідній сфері виробництва.

Список літератури

1. Бойко Ю. (2024). Терміни в науково-технічному тексті: дефінітивність та переклад. *Current Issues of Linguistics and Translation Studies*, 30, 5-13. <https://doi.org/10.31891/2415-7929-2024-30-1>
2. Азарова Л.Є., Немировська Д.О. (2023) Науково-технічні терміни в українській мові Вінницький національний технічний університет <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/>
3. Горбатенко В. (13 липня 2023). Залізорудна сировина. Різновиди, використання та українські назви. *Metinvest-sms* <https://metinvest-smc.com/ua/articles/zalazorudna-sirovina-riznovidi-vikoristannya-ta-ukrayinski-nazvi/?srsltid=AfmBOoqMZekUDMx-UTi57kWEtfczMjr2KZ5YNo26nhb0laYSV24HmFX1>